

# VERKIEZINGSPROGRAMMA 2022 – 2026



**CAPELLE AAN  
DEN IJSSEL**

**LOKAAL EN VERBINDEND**



# Inhoudsopgave

Inleiding .....	3
<b>ONZE HOOFDPUNTEN .....</b>	<b>4</b>
<b>1. Dienstbare en beschermende overheid .....</b>	<b>5</b>
1.1 Bestuur en ondersteuning.....	5
1.2 Gezonde gemeentefinanciën .....	5
1.3 Veiligheid .....	6
1.4 Samenleving aan zet.....	7
<b>2. Ruimte voor wonen, werken, reizen en recreëren .....</b>	<b>9</b>
2.1 Verkeer, vervoer en mobiele bereikbaarheid.....	9
2.2 Economie .....	12
2.3 Stadsontwikkeling.....	14
2.4 Cultureel erfgoed .....	17
<b>3. Een betere start thuis, op school en in de buurt.....</b>	<b>18</b>
3.1 Families en gezinnen.....	18
3.2 Onderwijs.....	19
3.3 Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk .....	22
<b>4. Zorg voor elkaar .....</b>	<b>23</b>
4.1 Sociale infrastructuur.....	23
4.2 Veilig Thuis.....	27
4.3 Migratie en participatie .....	28
4.4 Jeugdhulp en WMO .....	29
4.5 Volksgezondheid.....	30
<b>5. Een duurzame economie.....</b>	<b>31</b>
5.1 Urgentie .....	31
5.2 Onze inzet voor een duurzame economie.....	31
5.3 Vijf pijlers van de energietransitie .....	32
<b>Verantwoording en contactgegevens .....</b>	<b>38</b>

## Inleiding

Onzekerheid over gebeurtenissen vandaag en vooral over de toekomst heeft geleid tot een on-Nederlandse polarisatie. Corona heeft die onzekerheid vergroot. Het virus heeft kwetsbaarheden blootgelegd op veel terreinen, bijvoorbeeld over onze economie, op de arbeidsmarkt, in de zorg. Daarom is dit het moment om stil te staan bij de vraag waar we heen willen, om keuzes te maken. Om die keuzes te maken gaan we terug naar onze waarden, onze grondbeginselen, want daar begint het voor ons allemaal mee. De grondbeginselen van de christendemocratie zijn: *solidariteit, burgerschapszin, gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid en rentmeesterschap*. Deze grondbeginselen vinden hun basis in de Bijbel. Wij laten ons hierdoor inspireren in ons handelen voor mensen; zowel voor burgers als voor overheid.

Samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid voor een betere toekomst van Capelle aan den IJssel biedt perspectief en vertrouwen. Daarom ligt er een opgave voor ons allemaal: samen sterker staan dan alleen. De opdracht van *gespreide verantwoordelijkheid* is daarmee actueler dan ooit.

Het CDA is een brede christendemocratische volkspartij, geworteld in alle lagen van de samenleving. Dat betekent dat mensen vooral tot persoonlijke groei komen door *verantwoordelijkheid* voor elkaar te nemen. Bij ons staat daarom de gemeenschap centraal. Dit houdt onder anderen in: betrokkenheid van mensen bij hun school, hun buurt, hun kerk, hun bedrijf of hun sportvereniging. Voor ons betekent politiek dan ook de erkenning van maatschappelijk initiatief. Dat is het draagvlak voor het leven in Capelle aan den IJssel. We zijn een partij waar iedereen meetelt en erbij hoort!

Als goede *rentmeesters* schuiven we geen problemen door naar volgende generaties, maar nemen we onze verantwoordelijkheid voor hun toekomst. Daar hoort financiële stabiliteit ook bij. Voor de overheid betekent verantwoordelijkheid dienstbaar en slagvaardig voor de burgers te zijn. Een overheid die zowel oplossingen als bescherming biedt en tegelijk de ruimte laat aan de samenleving om eigen keuzes te maken. In de hulp van de overheid moet de menselijke maat weer zichtbaar en voelbaar worden gemaakt. Vanuit het besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigenbelang vandaag en onze eigen tijd. We beschermen wat van waarde is. Om een betere samenleving achter te laten voor de komende generatie. We steunen de kansen die onderzoek en innovatie bieden voor een duurzaam, concurrerend en innovatief Capelle aan den IJssel.

We realiseren ons dat het takenpakket van Capelle aan den IJssel en de complexiteit aan samenwerkingsverbanden het besturen niet eenvoudig maakt. Door decentralisaties is het takenpakket van onze Gemeente sterk uitgebreid en verzwaard, in het bijzonder in het sociale domein. Dat takenpakket zal, verwachten wij, de komende jaren alleen maar verder toenemen, denk aan onderwerpen als de Omgevingswet, energietransitie, wonen, jeugdhulp en mobiliteit. Er staan daar niet altijd de passende (financiële) middelen vanuit het Rijk tegenover.

Corona is een ongekennde crisis die ons allemaal raakt. Wij versterken het *vertrouwen* dat we één gemeenschap zijn en met elkaar elke uitdaging aan kunnen. We zijn behoedzaam in onze beloftes en sommige ambities kunnen wat meer tijd kosten. Wel staat vast: het CDA staat klaar om verantwoordelijkheid te nemen. Dit vanuit de overtuiging dat lokaal ons verbindt; samen kunnen we de uitdagingen aan!

Wat bovenstaand concreet betekent leest U verder in ons verkiezingsprogramma.



**CAPELLE AAN  
DEN IJSSEL**

## *ONZE HOOFDPUNTEN*

- 1. Geen verdere verdichting of opofferen groen voor bouw**
- 2. Introductie flexwonen: bouwen van tijdelijke woningen of tijdelijk transformeren van kantoorpanden in woningen**
- 3. Geen uitbreiding openstelling winkels op zondag**
- 4. Eenduidig en helder participatiebeleid voor burgers**
- 5. Burgemeester is verantwoordelijk voor handhaving**
- 6. Extra inzet op bewegen en gezonde voeding**
- 7. Sterke interwijkse verbindingen**
- 8. Aanpak schoolverzuim en voortijdig schoolverlaters.**
- 9. Oprichten duurzaamheidsfonds**
- 10. In iedere wijk een jongerenvoorziening**

# 1. Dienstbare en beschermende overheid

## 1.1 Bestuur en ondersteuning

De samenleving staat voor ons centraal. De gemeentelijke overheid is dienstbaar aan de samenleving en is er voor haar inwoners, het maatschappelijk middenveld en de ondernemers. Een betrouwbare overheid stelt duidelijke grenzen en geeft mensen zekerheid. De overheid is er ook om onrecht te bestrijden, ze moet rechtvaardig zijn en dient op te komen voor de kwetsbaren in onze stad. De gemeentelijke organisatie moet duidelijk, transparant en slagvaardig zijn.

Inwoners en alle samenwerkende partijen behoren actieve medewerking, goede, tijdige en begrijpelijke informatie te krijgen.



Inwoners en ondernemers moeten kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen in het gehele proces. Hierbij is het ook belangrijk om inwoners en ondernemers regelmatig een terugkoppeling te geven.

Om bepaalde zaken gerealiseerd te krijgen, moet er goed onderhandeld worden met hogere overheden. Het CDA Capelle heeft korte lijnen met de provinciale en de landelijke CDA-fractie; hierdoor kunnen we sneller lokale zaken aankaarten en aanpakken.

## 1.2 Gezonde gemeentefinanciën

Capelle aan den IJssel ontvangt jaarlijks financiële middelen, voornamelijk van de Rijksoverheid en uit lokale belastingen. Bij het nemen van besluiten over de besteding hiervan voor wonen, duurzaamheid, samenleven, bestuur en veiligheid laat het CDA zich laten leiden door de volgende drie principes, zodat ten behoeve van burgers wij kunnen zorgen voor een goed leven in Capelle aan den IJssel, vandaag én morgen.

1. Zorg voor alle inwoners moet blijvend beschikbaar zijn en blijven. Denk bijvoorbeeld aan uitgaven voor onderwijs, vrijetijdsbesteding, sociale infrastructuur, verkeer en vervoer en natuurlijk ook stadsontwikkeling.
2. Capellenaren worden steeds bewuster over het milieu. De gemeente kan (financiële) middelen inzetten ten behoeve van het nemen van maatregelen ten behoeve van het milieu. Te denken valt aan het stimuleren van inwoners om te investeren in isolatie van gebouwen en woningen, het aanleggen van zonnepanelen en door het geven van voorlichting op scholen. Voorkomen moet worden dat korte termijn uitgaven worden gedaan ten koste van lange termijn belangen. Te denken valt aan het uitgeven van de ontvangen gelden uit de verkoop van de Eneco-aandelen. Deze gelden moeten onder meer aangewend worden voor de verdere verduurzaming, maar een deel van deze gelden is nodig om andere uitgaven te dekken; Capelle ontving immers vroeger dividend dat voor een deel de jaarlijkse exploitatiekosten dekte.

3. Duidelijk moet zijn hoe en waaraan de beschikbare middelen met het oog op rentmeesterschap en duurzaam beleid zijn uitgegeven. De functie van een rekenkamer in de gemeente is belangrijk voor projecten met grote belangen voor de inwoners en/of risico's. Een rekenkamer(functie) moet in staat zijn om te bepalen of het gemeenschapsgeld zorgvuldig en zinnig is uitgegeven. Hiermee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat kostenoverschrijdingen bij projecten ten koste gaan van andere noodzakelijke uitgaven, zoals bijvoorbeeld voor veiligheid en vrijetijdsbesteding.

### **Dit willen wij voor Capelle**

#### *Goed rentmeesterschap:*

- Zorgvuldig omgaan met de door de rijksoverheid beschikbaar gestelde middelen, zodat in principe rijksinkomsten worden ingezet voor taken die we van de rijksoverheid krijgen.
- Wij willen niet onze zorgplicht taken voor onze inwoners verwaarlozen door te kiezen voor investeringen in andere landelijke doelstellingen, zonder dat wij hiervoor de beschikking krijgen over adequate financiën door de rijksoverheid.
- De toekomst is vol onzekerheden; de gemeente moet als een goede rentmeester waken over haar middelen. Met opgebouwde reserves moet prudent omgegaan worden.

#### *Duurzaam beleid*

- Een subsidiecoördinator aanstellen die voorlichting kan geven over de besteding van fondsen en subsidies ten behoeve van duurzame besteding van zowel door het rijk als door de gemeente beschikbaar gestelde middelen.

#### *Transparantie*

- Snelle en volledige controle van uitgaven aan projecten, opdat snel inzicht bestaat in de kosten van een project en voorkomen wordt dat mogelijke te hoge kosten ten koste gaan van andere uitgaven die noodzakelijk zijn.

## 1.3 Veiligheid

Mensen moeten zich thuis, beschermd en geborgen voelen. Dit geldt te meer voor gezinnen met kinderen en senioren. Criminaliteit heeft een grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de samenleving. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en professionals in de wijken zijn bekend met de problematiek. Met hen moet de overlast en criminaliteit in kaart gebracht worden. Afgelopen jaren steeg het aantal buurtruzies en met het vele thuiswerken door coronamaatregelen ontstaan soms ergernissen tussen burens. Buurtbemiddeling (bijvoorbeeld door wijkcoördinatoren) is een eenvoudig instrument dat hierbij een rol kan spelen.

Capelle kent meerdere plekken met langdurige ernstige overlast of onveilige situaties.

Cameratoezicht kan hierbij een preventieve werking hebben en draagt bij aan de veiligheidsbeleving en ondersteunt de opsporing van daders.

Het CDA staat positief tegenover preventief fouilleren. Maar het moet wel een onderdeel zijn van een brede aanpak om de veiligheid in Capelse risicogebieden te vergroten. Het preventief fouilleren door de politie mag bovendien alleen in aangewezen veiligheidsrisicogebieden. Dit zijn gebieden met een groot aantal wapenincidenten met bijvoorbeeld vuurwapens of messen.

Nu is het tijd om door te pakken, breng de gebieden in kaart en ga met een scala aan preventieve maatregelen (jongerenwerk, buurtteams, boa's en camera's) alvast aan de slag. Betrek ook de jongeren zelf en hun ouders/verzorgers bij deze campagne. Dit trekt de aandacht en stemt tot nadenken.



Hulpverleners verdienen respect en waardering voor de belangrijke rol die zij hebben in onze samenleving. Geweld, agressie en intimidatie kan op geen enkele manier worden geaccepteerd. Handhaving moet een duidelijk en herkenbaar gezicht krijgen. De burgemeester, als boegbeeld van de gemeente, is hiervoor de aangewezen persoon.

Vuurwerk is voor vele mensen een leuke traditie. We mogen onze ogen echter niet sluiten voor de mogelijke gevaren van met name illegaal vuurwerk en geweld tegen hulpverleners. Handhaving op illegaal vuurwerk verdient daarom een stevige aanpak. Geweld tegen hulpverleners wordt niet getolereerd.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Werken met wijkveiligheidsplannen, wijkcoördinatoren en veiligheidsagenda's per wijk ter bestrijding van de criminaliteit.
- Als onderdeel van een brede aanpak om de veiligheid in Capelle te bevorderen zijn wij – onder voorwaarden - voor preventief fouilleren.
- Cameratoezicht met als eerste doel preventie van overlast en criminaliteit.
- Geweld, agressie en intimidatie van hulpverleners wordt niet getolereerd.
- Burgemeester wordt in het college van B&W verantwoordelijk voor handhaving.
- Wij zijn een voorstander van (legaal) vuurwerk, hierin volgen wij het landelijk beleid.

## 1.4 Samenleving aan zet

### *Burgerparticipatie*

Participatie moet echte participatie zijn, inwoners moeten mee kunnen denken over oplossingen in hun directe omgeving of inbreng kunnen leveren aan beleidsnota's. De gemeente is er immers voor haar inwoners. In onze gemeente wonen veel mensen die kennis hebben van specifieke onderwerpen die in de gemeente spelen. Bijvoorbeeld omdat zij werken rondom de energietransitie, omgevingswet of binnen het sociaal domein. Mensen geven aan dat ze hun professionele kennis vrijwillig in willen zetten voor hun eigen leefomgeving.

CDA Capelle acht burgerparticipatie een dergelijk publieke verantwoordelijkheid dat er voor de hele gemeente vanuit alle acties die de burgers raken een voor hen eenduidig en helder participatiebeleid moet zijn.

Met betrekking tot de eigen participatieparagraaf in de Omgevingswet betekent dat bij de mogelijkheid die geboden wordt aan bedrijven en ontwikkelaars om hun eigen participatieproces richting Capellenaren op te zetten, dat deze initiatieven door de gemeente getoetst wordt aan het Capels participatiebeleid en waar nodig bijgestuurd worden om passend te zijn.

### *Jongerenparticipatie*

Het CDA vindt het belangrijk dat jongeren mee kunnen denken over onderwerpen die zij belangrijk vinden en dat ze actief worden betrokken bij beleidsvorming. Op dit moment worden jongeren nog te weinig of te laat betrokken bij besluitvorming die belangrijk zijn voor jongeren.

Daarom wil het CDA van de Capelse Jongerenraad een vaste adviesraad maken die de gemeente structureel adviseert over onderwerpen die zij belangrijk vinden.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Wij willen de denkracht, daadkracht en betrokkenheid van inwoners maximaal benutten. Daarbij wille we nadrukkelijk zoeken naar mogelijkheden om inwoners die zich minder laten horen te bereiken.
- Voor een optimale burgerparticipatie is een eenduidig en helder participatiebeleid nodig.
- De Capelse Jongerenraad wordt een vaste adviesraad die de gemeente structureel adviseert over relevante (aan jongeren gerelateerde) onderwerpen.

### *Right to challenge*

Het Right to Challenge (RtC) staat voor 'het Recht om Uit te dagen'. De kern van de aanpak is dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van gemeenten kunnen overnemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Dit kan om van alles gaan: van onderhoud van snippergroen om het huis, het beheer van sportvelden door de club tot de zorg voor senioren.

Initiatieven uit de samenleving voorrang geven wordt normaal; de gemeente hoeft niet alles zelf te doen. Vroegtijdig overleggen met omwonenden geeft hun de mogelijkheid tijdig betrokken te zijn en mee te denken, zo kunnen bezwaarprocedures worden voorkomen.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- In de (vroege) planningsfase van projecten vindt overleg plaats met omwonenden, zodat deze gelegenheid hebben mee te denken.
- Inwoners en verenigingen krijgen het recht om de uitvoering van een collectieve voorziening van de overheid over te nemen (tegen minder of gelijke kosten).
- Bij zoveel mogelijk projecten moet de gemeentelijke organisatie zich afvragen of zij zelf aan de slag gaan of dat ideeën van de inwoners door de bewoners uitgevoerd kunnen worden.



## 2. Ruimte voor wonen, werken, reizen en recreëren

### 2.1 Verkeer, vervoer en mobiele bereikbaarheid

Capelle behoort tot de top 5 van de dichtstbevolkte gemeenten van Nederland. Voor de bereikbaarheid betekent dit dat onze wijken vaak worden geconfronteerd met files en vastlopend verkeer. Het is belangrijk dat inwoners van Capelle hun werk of school en winkels, het ziekenhuis, hun kerk en andere voorzieningen binnen en buiten Capelle gemakkelijk en snel kunnen bereiken. Ook voor de bedrijven in Capelle is het essentieel dat zij goed bereikbaar zijn voor klanten en werknemers.



De zorgen rondom mobiliteit zijn groot onder de wijken Fascinatio, Capelle West, 's-Gravenland en Kralingse Veer. Belangrijk is hierbij om gezamenlijk toe te werken naar randvoorwaarden waarbinnen de transformatie moet plaatsvinden.

De onbedoelde negatieve gevolgen bij zoals de voorgestelde harde knip bij het Toepad, de mogelijke verkeerslichten bij de Schaaldijk/IJsseldijk, de toename van de verkeersdruk bij de Beethovenlaan en de AvR en de parkeerdruk in Fascinatio en Kralingseveer vragen om intensieve participatie en zorgvuldige communicatie vanuit de gemeente richting de burens, de WOP's en bedrijven. Bij de keuze van een mogelijke zogenoemde knipvariant wachten we tot de resultaten van de proef bekend zijn. De WOP's en de raad moeten zoveel mogelijk bij de keuzes betrokken worden.

#### *Fietsen*

Op afstanden (denk aan bijvoorbeeld 15 km) is de fiets/e-bike een aantrekkelijk, schoon en gezond vervoermiddel. Gelukkig heeft Capelle al een behoorlijk goed en veilig netwerk van fietspaden en zijn de afstanden binnen Capelle naar Krimpen en belangrijke delen van Rotterdam goed te bereiken. Een veilig en fijnmazig fietsnetwerk is hierbij van belang inclusief de realisering van fietssnelwegen. Op regionaal niveau worden plannen gemaakt voor fietssnelwegen. De plannen voor een snelfietspad door 's-Gravenland laten zien dat er voldoende rekening gehouden moet worden met omwonenden en dat ook de effectiviteit in het oog moet worden gehouden: niet veel geld uitgeven voor een zeer geringe toename van het aantal fietsers.

Verder moet het gebruik van de fiets voor het brengen en ophalen van basisschoolkinderen bevorderd worden.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Verdere verbetering van de fietspaden en fietsenstallingen, ook bij metro- en het treinstation en bedrijven.
- Meewerken aan de aanleg van regionale snelfietspaden onder de voorwaarde van goede inpassing en overleg met omwonenden daarover en een goede verhouding tussen de kosten en de toename van het aantal fietsers.

### *Openbaar vervoer*

Binnen stedelijk gebied zijn goede OV-voorzieningen belangrijk. Goed en aantrekkelijk OV vermindert de afhankelijkheid van de auto. De bestaande metroverbindingen worden goed gebruikt voor ritten van/naar bestemmingen in Rotterdam en verder. De metro kan nog beter benut worden door uitbreiding van parkeerplaatsen en stallingen (met laadpalen voor auto's en e-bikes) en ruimte voor leenfietsen en deelauto's. Wij dringen aan op het aanleggen van een metroverbinding tussen Capelsebrug en Krimpen waarmee de Algeracorridor wordt ontlast. Ook de spoorlijn richting Gouda biedt veel kansen, die momenteel nog maar beperkt worden benut.

Het gebruik van het openbaar vervoer tussen de wijken in Capelle en aangrenzende wijken van Rotterdam en Krimpen, van/naar het IJsselland ziekenhuis en van/naar de bedrijven in het Hoofdweggebied is in de praktijk erg klein. Zo heeft de wijk Oostgaarde maar één busverbinding. Met de introductie van de buurt/wijkbus is dat wel enigszins verbeterd, maar wat het CDA betreft niet genoeg. De gemeente moet zich binnen de regio sterker maken voor een betere kwaliteit van de busverbindingen. De mogelijkheden voor bewoners zonder auto zijn beperkt en in de meeste situaties is het aanbod niet aantrekkelijk genoeg als alternatief voor de auto. Oplossing van de problemen vergt maatwerk. Om Capelle op langere termijn bereikbaar te houden is een goed samenspel van auto, fiets en vormen van collectief vervoer nodig. In het Rivium wordt daar nu een begin mee gemaakt. Het CDA wil in de toekomst onderzoeken of de gemeente dit concept, na evaluatie van de ervaringen in het Rivium, kan uitrollen naar andere wijken en bedrijfsterreinen.

Daarnaast wil het CDA meer aandacht voor vormen van vraagafhankelijk vervoer. Dit kan met name een belangrijke aanvullende functie hebben in het voor- en natransport naar reguliere OV-verbindingen. Wij willen reizigers op aanvraag vanuit diverse locaties naar OV-haltes vervoeren (voorbeeld: parkshuttles). Wij stimuleren op dit gebied maatschappelijke (vervoer)initiatieven en innovaties op ICT-gebied. Nieuwe combinaties in het doelgroepenvervoer bieden nieuwe mogelijkheden. Inwoners kunnen zelf bijdragen aan duurzaam vervoer door bijvoorbeeld gebruik te maken van huurauto's, autodelen, etc. Bedrijven kunnen werknemers stimuleren tot duurzamer vervoer. De gemeente faciliteert het contact tussen bedrijven en OV-concessiehouders, voor het organiseren van maatwerkoplossingen. Mensen met een beperking moeten zonder hinder gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Onze gemeente maakt zich binnen de regio sterk voor verbetering van het busnetwerk in en rond Capelle aan den IJssel.
- Onze gemeente maakt samen met bedrijven, winkelcentra en ook het ziekenhuis afspraken over betere OV-diensten "op maat", incl. de financiering ervan.
- Met bedrijven in het Hoofdweggebied willen wij fors inzetten om de bereikbaarheid van die bedrijven vanaf de stations Schollebaar en Alexander te verbeteren.
- Realisering van meer regionale OV-knooppunten, met goede overstapmogelijkheden en bijbehorende voorzieningen (stalling fietsen, oplaadmogelijkheden elektrische fietsen, beschut overstappen).
- Hoogwaardige vormen van Openbaar Vervoer, dat kan door dunne OV-lijnen te bundelen tot een dikkere lijn waar de bus vaker rijdt (bijv. eens per kwartier).

- Met (Collectief) Vraagafhankelijk Vervoer willen wij nog beter inspelen op de vraag van de reiziger.
- In de plannen van de regio willen we meer aandacht voor de NS-lijn naar Gouda en verder naar Utrecht en Amsterdam, o.a. door een hogere frequentie en betere verbindingen tussen Alexander resp. Schollevaar NS en de rest van Capelle.
- Wij vinden dat mensen met een beperking zonder hinder gebruik moeten kunnen maken van het openbaar vervoer. Daarom willen wij onderzoeken of het openbaar vervoer toegankelijk is voor minder validen. Het is belangrijk dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving en met name ook het bereiken van een werk of schoollocatie.

### Wegen

Uit milieutechnisch oogpunt zijn duurzame innovaties bij de aanleg van wegen van belang. Denk hierbij aan laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen, aan gras-parkeren, maar ook aan specifieke projecten, zoals projecten met circulair asfalt.



Binnenkort worden belangrijke besluiten genomen over de mogelijkheden van uitbreiding van de Algeraweg en de AvR. Momenteel wordt nog bekeken wat technisch kan, hoe effectief eventuele maatregelen zijn, wat de gevolgen zijn voor de geluidshinder en wat betaalbaar is. De verkeersproblemen worden groter als gevolg van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het CDA Capelle vindt het daarom belangrijk om bij de concrete bouwplannen van het Rivium ook naar de verkeerseffecten te kijken.

Als deze extra congestie opleveren, dan zijn extra maatregelen en alternatieven nodig om de verkeersdruk te verminderen en de ontsluiting van de wijken Fascinatio, Capelle West en 's-Gravenland te verbeteren.

Veel verkeerspunten hebben een regionaal karakter, maar interwijkse verbindingen (lokale bereikbaarheid) mogen niet uit het oog verloren worden. Goede bereikbaarheid is voor verschillende doelgroepen in onze stad belangrijk. De bereikbaarheid mag dan ook veel beter tussen de acht Capelse wijken.

### Dit willen wij voor Capelle

- Een eventuele capaciteitsuitbreiding van de Algeraweg en de Abram van Rijckevorselweg moet voldoende effectief zijn en niet alleen maar leiden tot verplaatsing van files. De huidige geluidshinder langs deze wegen moet bij een verbreding worden verminderd.
- De IJsseloever is een gebied met een florerend bedrijfsleven. Het voortbestaan daarvan komt in gevaar als woningbouw oprukt; nieuwe geluidsnormen beperken de bedrijfsvoering en groei van deze bedrijven. Daarom is de IJsseloever geen zoekgebied voor woningbouw.
- Wij willen dat onze bedrijventerreinen goed bereikbaar en veilig zijn. Een goede ontsluiting naar de snelweg en waar mogelijk goede openbaar vervoersverbindingen dragen bij aan de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen.

- Bij werkzaamheden aan de weg binnen Capelle wordt veel aandacht besteed aan duurzaamheid, bijvoorbeeld door hergebruik van asfalt en toekomstige innovaties.
- We maken ons hard voor goede interwijkse verbindingen (lokale bereikbaarheid).

#### *Telecom: mobiele bereikbaarheid*

Goede mobiele bereikbaarheid is een vitale voorziening voor inwoners, bedrijven, hulpdiensten en de gemeentelijke dienstverlening. Het moderniseren en toekomstbestendig maken van mobiele netwerken is daarbij essentieel. Van belang hierbij zijn een helder antennebeleid en vlotte vergunningsprocedures. Gebouweigenaren met voor antennes geschikte daken zijn voor de gemeente – en de mobiele infrastructuurbedrijven – van groot belang voor een verdere, goede uitrol van het mobiele (5G-)netwerk.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Met gebouweigenaren met voor antennes geschikte daken - samen met mobiele infrastructuurbedrijven - het gesprek aangaan voor het plaatsen van antennes.

## 2.2 Economie

### *Lokaal ondernemerschap en lokale ondersteuning*

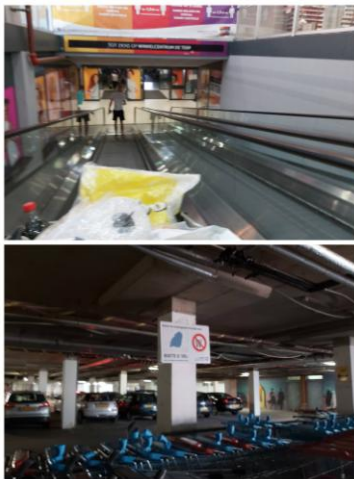
Het bedrijfsleven is van groot belang voor Capelle. Niet alleen wat betreft directe werkgelegenheid, maar ook wat betreft opleidingsplaatsen en de sociale rol van ondernemers (zoals ondersteuning van diverse activiteiten in Capelle). De gemeente dient de randvoorwaarden te scheppen voor een florierende lokale economie en bedrijven te ondersteunen door bijvoorbeeld de regeldruk te verminderen of een gunstig vergunningenbeleid te voeren. Verder kan de gemeente afspraken maken met het MKB op basis van wederkerigheid. Hierbij valt te denken aan afspraken op het gebied van duurzaamheid, opleidingen, aanstellen van mensen met een beperking of minimale stage- en leerplekken of investeringen in innovatie.

Bij het aanvragen van een vergunning moet een ondernemer vaak zoeken naar de juiste ambtenaar bij het juiste loket, dit moet en kan eenvoudiger. Hogere lokale belastingen voor ondernemers zijn niet wenselijk. Verhoging van dit soort lasten is alleen te verdedigen als is afgesproken om deze inkomsten te gebruiken voor verbeteringen van het ondernemersklimaat. Voor betalingen aan ondernemers willen we dat betalen binnen dertig dagen de norm is.

Het inrichten van een ondernemershuis waar ook het gemeentelijk ondernemersloket en/of werkgeversservicepunt wordt gevestigd is een mogelijkheid om de service naar de lokale ondernemer te verbeteren. Met een horecaondernemer kan ook worden voorzien in ontmoeting en een vergaderlocatie. Daar waar samenwerking tussen ondernemers niet vanzelf van de grond komt, moet de gemeente helpen met ondernemersfondsen (of alternatieven). Het overschot op het verhoogde OZB-tarief “niet-woningen” wordt gebruikt als inleg in het ondernemersfonds en draagt bij aan algemene investeringen om de gehele ondernemersomgeving aantrekkelijker te maken voor publiek en klanten.

In het kader van het toekomstbestendig maken van de economie is flexibiliteit belangrijk. De ondernemer moet meer ruimte krijgen om te ondernemen. Dat kan door het schrappen, aanpassen of flexibiliseren van regels en meer ruimte voor experimenten in het op te stellen omgevingsplan. Een goede samenwerking tussen bedrijven moet de gemeente stimuleren en de gemeente kan mee-investeren in een goede lobby in de regio. Dit vergroot de kansen voor ondernemers en bedrijven voor onze bedrijventerreinen.

In Capelle zijn er diverse bedrijventerreinen met lokaal gewortelde bedrijven. Er is echter een gevaar dat een toenemend aantal niet gewortelde bedrijven (met activiteiten die voor Capelle een geringe toegevoegde waarde hebben) tot een verpaupering van dergelijke terreinen leidt. De gemeente heeft een verantwoordelijkheid voor het aantrekkelijk houden van deze terreinen en het tegengaan van verpaupering. Dit kan in het uiterste geval bij gebrek aan relevante bedrijven er echter ook toe leiden dat een deel van de bedrijventerreinen voor woningbouw wordt herbestemd. Dit mag niet koste gaan van de gewortelde bedrijven.



De coronacrisis heeft ons nogmaals gewezen op het belang van goede winkelvoorzieningen in de directe omgeving. Capelle heeft met De Koperwiek een winkelcentrum voor geheel Capelle (en de regio) als diverse centra meer gericht op de buurt, zoals de winkels op de Bermweg in Schenkel. Veel winkels staan onder druk door internetverkopen. De gemeente dient de regio te voeren om met eigenaren en huurders te zorgen voor aantrekkelijke en levensvatbare winkelgebieden in iedere wijk. Daarbij hoort ook dat parkeren gratis blijft, maar anderzijds dat de bereikbaarheid en stallingsmogelijkheden voor fietsers aantrekkelijk zijn. De gemeente draagt niet geldelijk bij aan verbeteringen van winkelcentra.

### Dit willen wij voor Capelle

- De gemeente moet met het midden- en kleinbedrijf (MKB) afspraken maken op basis van wederkerigheid (geven en nemen).
- Eén aanspreekpunt voor ondernemers dat verantwoordelijk is voor het traject van vergunningsaanvragen maar ook voor kansen en vragen.
- We willen geen hogere lokale belastingen voor ondernemers. Behalve als in samenspraak met de ondernemers is afgesproken deze voor specifieke ondernemersgerichte zaken te gebruiken.
- Een ondernemershuis inrichten, waar ook het gemeentelijk ondernemersloket en/of werkgeversservicepunt wordt gevestigd
- Inrichten van ondernemersfondsen (of gelijksoortige alternatieven).
- Herbestemming van bedrijventerreinen mag niet ten koste gaan van de lokaal gewortelde bedrijven.
- De huidige zondagsopening van winkels blijft, maar we willen **niet** tornen aan de starttijd van 12:00 en we blijven tegen een druk in welke vorm dan ook op winkeliers om tegen hun zin open te moeten zijn op zondag.

### *Werkgelegenheid*

Arbeid is voor veel mensen essentieel, werken geeft mensen levensvreugde. Door veranderingen op de arbeidsmarkt zijn, vooral voor jongeren, tijdelijke contracten in loondienst dan wel in zzp-verband de norm geworden. Perspectief op een vervolg is vaak niet aanwezig. Tijdelijke arbeidsplaatsen moeten naar onze mening echter zo veel mogelijk perspectief bieden op een vervolg.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Duurzaam werk, tijdelijke arbeid moet perspectief kunnen bieden op een vervolg.

## 2.3 Stadsontwikkeling

### *Wonen: kiezen voor kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit*

In de komende decennia moet de gemeente in samenwerking met corporaties en particulieren aan de slag met de verduurzaming en het klimaatadaptief maken van de gemeente. Daarvoor zal in veel gevallen de straat open moeten en (sociale huur) woningen gerenoveerd en verduurzaamd moeten worden. Dat is een kostbare zaak. De ideale gelegenheid dus voor verandering en met aandacht voor vergroening, gebruik en inrichting van de openbare ruimte.

De komende periode biedt ons allen, gemeentebestuur en inwoners, de kans om in goed overleg onze gemeente te herinrichten. En daar hoort in sommige gevallen ook afscheid van bestaande bebouwing bij door sloop-nieuwbouw of het geven van nieuwe functies aan bestaande gebouwen. Laten we het innovatieve denken dan ook incorporeren in onze gemeente en voorkomen dat we daar onze kostbare buitenruimte en groenstructuur voor opofferen.



**VERDER VERDICHTEN OF  
OPOFFEREN VAN GROEN WIJZEN  
WIJ AF**

**ERIK HARINCK  
LIJST 7, NR. 2**



Er is een groot tekort aan woningen, maar Capelle behoort tot de dichtstbevolkte gemeenten. Verder verdichten of opofferen van groen voor bouwen wijzen wij af. Nieuwbouw kan daar waar gebouwen worden gesloopt of waar kantoren worden getransformeerd.

Wij willen 'steen voor steen' principe of zodanig ontwerpen dat een eventuele verdichting niet ten koste gaat van de ruimtelijke beleving van de bewoners.

Binnen deze kaders is voor het CDA het woonbeleid gericht op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit en maatwerk. Met woningcorporaties maakt de gemeente gerichte prestatieafspraken over de hoeveelheid en de kwaliteit van het woningaanbod. Hierbij is verduurzaming een nieuw aandachtspunt. Meer flexibele woonvormen voor andere doelgroepen (bijv. statushouders, daklozen en eenpersoonshuishoudens) en particuliere wooninitiatieven nemen toe. Nieuwe woonconcepten krijgen vrijheid en medewerking om te ontwikkelen. Dit draagt optimaal bij aan de diversiteit en het aantal woningen.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Steen voor steen, of zodanig nieuwbouw en omliggend openbaar gebied ontwerpen dat eventuele stedelijke verdichting bijdraagt aan het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit.

- Woningbouwcorporaties nog meer ruimte geven om met bouw en de verduurzaming aan de slag te gaan.
- Particuliere wooninitiatieven omarmen wij; nieuwe woonconcepten krijgen vrijheid en medewerking om te ontwikkelen.
- Behoud en meer onderhoud van de open ruimte in alle wijken.

### **Dit willen we niet**

- Verder verdichten of opofferen van grijs en groen voor bouwen wijzen wij af

#### *Ruim baan voor starters, doorstromers en senioren*

Er zijn op dit moment te weinig geschikte woningen. Wij willen extra aandacht voor de lastige positie van starters, senioren, mensen met een kleine portemonnee en eenpersoonshuishoudens bij het vinden van een geschikte huur- of koopwoning. Om de wachtlijsten voor een woning weg te werken is voor de korte termijn meer (sociale) woningbouw nodig. Sociale woningbouw heeft gezien de wachtlijsten een lichte voorkeur boven koopwoningen. Per woningbouwproject zal bekeken moeten worden wat de ideale mix tussen sociale woningbouw en koopwoningen is. Het CDA is geen voorstander van (nog) meer hoogbouw; de huidige hoogbouw in het Rivium is meer dan voldoende. In verband met de vergrijzing is de bouw van levensloopbestendige woningen voor senioren nodig. Dit is niet alleen goed voor de woonbehoefte van toekomstige senioren; ook stimuleert de bouw van levensloopbestendige woningen de doorstroom op de woningmarkt. Initiatieven voor kleinschalige collectieve woonvoorzieningen voor senioren moeten ondersteund worden.



Het bouwen van tijdelijke woningen of tijdelijk transformeren van kantoorpanden in woningen (flexwonen) is een effectief middel in de strijd tegen woningnood dat snel kan worden toegepast. Hiermee bieden we perspectief aan mensen met een acute woonvraag, die met de reguliere woningtoewijzing tussen wal en schip vallen. Denk hierbij vooral aan starters, gebroken gezinnen, mensen die een baan gevonden hebben in een nieuwe omgeving.

De gemeente kan hierbij maximaal inzetten op de mogelijkheden voor versnelde bestemmingsplanprocedures en de bouw van tijdelijke woningen (mogelijk op basis van Crisis- en Herstelwet). Grote projecten in de kernen verdelen we over meerdere jaren. Bij nieuwbouwwoningen kan de gemeente, daar waar mogelijk, voorrang geven aan haar eigen inwoners. Kopers moeten zoveel als mogelijk een sociaal en/of economische binding hebben met de woonplek. Dit wordt onderdeel van de verkoopvoorwaarden van nieuwe woningen.

Wij zetten ons maximaal in voor het flexibel omgaan met bijzondere woonvormen. De combinatie van wonen en zorg voor een gehandicapt kind of familie in de directe woonomgeving vindt het CDA vanzelfsprekend. Hiervoor kan de gemeente vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur afgeven, waarna de opstal, als de zorgtaak is beëindigd, wordt verwijderd.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Extra inzetten op de bouw van levensloopbestendige woningen voor senioren.

- Ondersteunen van initiatieven voor kleinschalige collectieve woonvoorzieningen voor senioren.
- Bouwen van tijdelijke woningen of tijdelijk transformeren van kantoorpanden in woningen (flexwonen)
- Maximaal inzetten op de mogelijkheden voor versnelde bestemmingsplanprocedures en de bouw van tijdelijke woningen (mogelijk op basis van Crisis- en Herstelwet).
- Bij nieuwbouwwoningen, daar waar mogelijk, voorrang geven aan inwoners van de gemeente.
- Afgeven van gemeentelijke vergunningen voor flexibele bouwconcepten met een bepaalde duur.

### *Ontmoeten: beweegvriendelijke en gezonde leefomgeving*

De fysieke omgeving kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen van contacten tussen inwoners. Daarom zoeken we actief naar goede ontmoetingsplekken en we faciliteren die waar nodig.



Hierbij kan gedacht worden aan gemeenschappelijke (multifunctionele) ruimten/binnentuinen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

Niet altijd het klassieke buurthuis; het kunnen ook kerken, kringloopwinkels of koffiecorners van supermarkten zijn. Iedereen hoort erbij. Het is belangrijk dat mensen elkaar ontmoeten buiten de eigen 'bubbel'. Het stimuleren van ontmoetingen tussen mensen met goede banen en opleidingen met inwoners in een kwetsbare positie is hierbij van belang. Dat draagt bij aan wederzijds inlevingsvermogen en empathie.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Creëren van (meer) gemeenschappelijke, multifunctionele ruimten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.
- Aanstellen van zogenoemde verbindingsofficieren die ontmoetingen en samenwerkingen stimuleren in wijken waar mensen met verschillende achtergronden wonen.

### *Kindvriendelijke buurten*

De buurt waarin kinderen opgroeien is erg belangrijk. Ieder kind verdient een veilige en uitdagende leefomgeving waarin het kan spelen en veilig opgroeien.

Het CDA vindt het van belang dat kinderen veel buiten kunnen spelen: ze leren daardoor spelenderwijs samen te leven. Ook is buitenlucht gezond en draagt beweging bovendien bij aan het voorkomen van overgewicht.



Een goede inrichting van de openbare ruimte die buiten spelen mogelijk en aantrekkelijk maakt is daarom essentieel. Schoolpleinen, sportveldjes zoals Cruyff Courts en speelplaatsen kunnen daar een goede rol bij spelen.

Een andere voorwaarde is natuurlijk dat de buurten waarin kinderen opgroeien veilig zijn.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- In kinderrijke buurten een gerichte aanpak van criminaliteit en verkeersonveilige situaties.

## 2.4 Cultureel erfgoed

Het CDA wil dat er in Capelle een toekomstvisie komt van ons cultureel- en religieus erfgoed. Cultureel erfgoed gaat over ons gezamenlijk verleden, over samenleven en rentmeesterschap. Ook in Capelle dreigt bijvoorbeeld leegstand bij monumentale gebouwen. Om ons erfgoed voor de komende generaties bewaard en toegankelijk te houden willen we hiermee het keuzeproses van de eigenaars stimuleren en ondersteunen.



We investeren in het behoud van onze betekenisvolle en beeldbepalende monumenten. Capelle kent hier al een paar mooie voorbeelden van. Behalve grotere restauraties ondersteunt de gemeente ook kleiner maar even waardevol cultuurhistorisch erfgoed, bijvoorbeeld door het verstrekken van kleine kredieten aan particulieren.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Het toegankelijk houden van waardevolle monumenten en kerken, kunstwerken, archieven, documenten en boeken voor komende generaties.
- Wanneer religieus en cultureel erfgoed niet langer hun oorspronkelijke functie kunnen vervullen, zoekt de gemeente bij de transformatie actief mee naar nieuwe functies waarbij de ontmoeting centraal staat. Gestimuleerd wordt dat de eigenaren aansluiting zoeken bij maatschappelijke partners.
- Het actief onder de aandacht brengen van het Capels Cultureel erfgoed.

#### **Dit willen we niet**

- De sloop van beeldbepalende gebouwen, zoals het ING gebouw.
- Bezuinigingen op subsidies die erop gericht zijn om het cultureel erfgoed te behouden.

## 3. Een betere start thuis, op school en in de buurt

### 3.1 Families en gezinnen

We kiezen voor een samenleving die gebaseerd is op hechte families waar je op terug kan vallen. Families zijn de hoeksteen van de samenleving. Vanuit het gezin en de familie moeten de cirkels van aandacht en zorg steeds wijder getrokken worden. We verliezen daarbij de belangen van de alleenstaanden niet uit het oog.

Er is vaak sprake van problemen bij een gezin, waar vele verschillende hulpverleners voor allerlei verschillende problemen (denk aan juridisch, financieel, relationeel, veiligheid) bij worden ingezet. Er zijn echter te vaak te veel hulpverleners in huis die onvoldoende samenwerken, met als gevolg dat situatie zelfs kan verslechteren. Kinderen zijn vaak de dupe van een echtscheidings situatie. In specifieke situaties zou tijdelijke opvang voor deze groep wenselijk zijn. We zorgen dat het advies- en meldpunt Veilig Thuis laagdrempelig bereikbaar is, met voldoende personeel dat goed opgeleid is. Een onveilige thuissituatie zorgt vaak voor meer problemen op korte en lange termijn. Hoe eerder een oplossing, hoe beter.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Bij problemen in een gezin werken we aan 1 plan voor het gezin waarbij de coördinatie plaatsvindt door 1 regisseur voor het hele gezin
- Inzetten op woonvormen die tijdelijke opvang bieden voor ouders met kinderen in een echtscheidings situatie.

#### *Meer aandacht en zorg voor onze senioren*

Eenzaamheid onder onze inwoners, en met name ook bij senioren, moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. Dit kan door het afleggen van huisbezoeken aan senioren. Extra contact tussen senioren en jongeren, bijvoorbeeld vanuit de maatschappelijke dienstplicht, kan helpen de eenzaamheid onder senioren te bestrijden. De gemeente is aangesloten bij de Alliantie tegen Eenzaamheid. Deze alliantie bundelt de krachten van de gemeente, ondernemers, bedrijven, sport, cultuur-, welzijn- en zorgpartijen. Tezamen werken deze organisaties aan het verminderen van eenzaamheid. Deze alliantie kan verder uitgebouwd worden, zodat meer organisaties hieraan gaan deelnemen en meer initiatieven ontstaan. Zo kunnen scholen, bedrijven en verenigingen bijvoorbeeld (meer) senioren inzetten als vrijwilliger, coach of mentor.

Nabuurschap, het omzien naar elkaar, wordt gestimuleerd vanuit de gemeente. Het behoud van voorzieningen zoals een huisarts, supermarkt, pinautomaat, basisschool of openbare bibliotheek in de buurt is belangrijk voor de leefbaarheid van de stad, wijk en buurt.



Huizen en huiskamers van de Wijk waar buurtgenoten elkaar kunnen ontmoeten en kunnen leren kennen zijn onmisbaar. Dit kunnen ook plekken zijn waar huisartsen en andere zorgverleners dicht bij de mensen kunnen werken. Projecten die generaties en culturen met elkaar in contact brengen verdienen ondersteuning.

Vervoersmogelijkheden voor senioren en mensen met een beperking moeten binnen de gemeente op orde zijn. We brengen de bestaande mogelijkheden verder onder de aandacht. Hierbij is ook aandacht voor maatschappelijke initiatieven zoals een bel- of wijkvervoer.

Gratis openbaar vervoer stelt AOW-gerechtigden in staat - ongeacht het inkomen - langer zelfstandig te wonen, andere te bezoeken naar ontmoetingsplekken te gaan en in beweging te blijven. Door de vergrijzing zal waarschijnlijk een verschuiving gaan plaatsvinden naar WMO-vervoer. Het CDA wil onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor gratis OV voor andere (kwetsbare) doelgroepen. Omdat uitbreiding van de groep die gebruik kan maken van gratis vervoer leidt tot meerkosten is een onderzoek naar mogelijke differentiatie in het aanbieden van gratis openbaar vervoer aan AOW-gerechtigden wenselijk. Dit mede gezien het feit dat een steeds grotere groep AOW'ers een hoge sociale mobiliteit hebben; dit zijn veelal AOW'ers met hoge(re) aanvullende pensioenen.

Bij het bouwen van woningen voor senioren hebben we extra aandacht voor de bereikbaarheid van voorzieningen zoals een huisartsenpost en een apotheek en de veiligheid van de leefomgeving. Meer variatie in het aanbod van woonvormen voor senioren in de nabijheid van zorg is nodig. Dit bevordert ook de keuze om eventueel te willen doorstromen naar bijvoorbeeld een Knarrenhof<sup>1</sup>.

Verpleeghuizen die ruimte nodig hebben om uit te breiden verdienen ondersteuning. Nieuwe vormen van wonen en zorg zorgen voor meer variatie. Ook zorgcoöperaties dragen bij aan een verdere variatie in woonvormen. We faciliteren en zorgen voor snellere behandeling van aanvragen voor mantelzorgwoningen en familiehuizen.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Bestrijden van eenzaamheid onder senioren onder meer door scholen, bedrijven en verenigingen een beroep te laten doen op senioren als vrijwilliger, coach of mentor.
- Wij zetten in op het behoud van voorzieningen zoals een huisarts, supermarkt, pinautomaat, basisschool, ontmoetingsplekken of openbare bibliotheek in de buurt of wijk.
- Een gevarieerd aanbod van nieuwe vormen van wonen en zorg; het oprichten van zorgcoöperaties willen wij faciliteren.
- Een onderzoek naar de mogelijkheden om gratis openbaar vervoer ook toe te kennen aan andere (kwetsbare) groepen. AOW'ers met een verminderde sociale mobiliteit in combinatie met een onderzoek naar mogelijke differentiatie in het aanbieden van gratis openbaar vervoer aan AOW-gerechtigden.

## 3.2 Onderwijs

Het is onze taak om kinderen thuis en op school goed voor te bereiden op hun rol en plek in de samenleving. Goed onderwijs biedt jongeren de kans om hun talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken burgers.

In de eerste jaren van een mensenleven wordt de basis gelegd voor de kansen in het verdere leven. Daarom onderschrijven wij het belang van voorschoolse educatie voor kinderen met een taal- en/of

---

<sup>1</sup> Knarrenhof is een nieuw concept, waarbij er een combinatie wordt gemaakt van de hofjes van vroeger en de gemakken van nu. Knarrenhof is bedoeld voor mensen die het leuk vinden elkaar af en toe te helpen, maar hierin geen verplichting willen. Wel is het een vrijblijvende gemeenschap waar je van elkaars kennis/kunde en gezelschap profiteert.

ontwikkelingsachterstand. Voorschoolse educatie biedt deze kinderen een goede start op de basisschool.

De digitale toekomst vereist dat iedere burger – ongeacht sekse, etnische achtergrond, leeftijd en woonplaats - digitaal mee kan doen, jong en oud. Wij willen een prominente plaats voor digitaal burgerschap in het onderwijs en willen dat bedrijven en overheden actief zorgen voor ondersteuning van mensen die zelf minder goed de weg weten in de digitale wereld.

#### *Laaggeletterdheid en verbeteren leesvaardigheid*

In het dagelijks leven hebben te veel mensen moeite met lezen en schrijven. De laaggeletterdheid is veel te hoog. Het zet mensen onterecht op achterstand in de samenleving. Dit probleem moet aangepakt worden. We nemen deel aan lokale allianties om mensen die moeite hebben met lezen, schrijven en digitale vaardigheden te kunnen bereiken en hen te verwijzen naar leeraanbod.

Het lees- en schrijfniveau van Nederlandse jongeren daalt. In Nederland is bij een kwart van de leerlingen de leesvaardigheid onvoldoende om goed mee te kunnen doen in de samenleving. De dalende leesvaardigheid onder scholieren is een van de grootste opgaven voor het onderwijs in de komende jaren. De helft van de jongeren vindt lezen tijdverspilling. Versterking van het leesonderwijs en een onderwijsbreed leesoffensief om achterstanden weg te werken moet helpen het leesplezier terug te krijgen. Voorlezen - thuis en op school - moet meer aandacht krijgen.



De bibliotheek en onderwijsinstellingen moeten meer middelen krijgen om de vaardigheden op dit gebied te stimuleren en op peil te brengen. De bibliotheek is een kennisvoorziening die niet alleen voor jongeren, maar voor iedereen zo toegankelijk mogelijk moet blijven en daarbij met haar tijd meegaat. De bibliotheek is een ontmoetingsplek waar mensen van diverse achtergronden samenkomen om kennis op te doen en de kans krijgen al het moois te ontdekken dat literatuur, kunst en wetenschap ons te bieden hebben.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Laaggeletterdheid bestrijden wij door onze communicatie aan te passen.
- Initiatieven als taalcoaches vanuit openbare bibliotheken worden ondersteund.
- De Bibliotheek en onderwijsinstellingen moeten meer middelen krijgen om de vaardigheden op het gebied van leesvaardigheid te stimuleren en op peil te brengen, te beginnen bij kinderen op jonge leeftijd (met behulp van de ouders) en tijdens de basisschool.

#### *Gelijke Kansen*

Veel jongeren komen moeilijk aan een stageplaats tijdens hun opleiding. Een stageperiode is niet alleen belangrijk voor verdere ontwikkeling van vaardigheden en competenties, maar het is ook een voorwaarde om af te studeren of over te gaan naar een volgend studiejaar.

Veel jongeren ondervinden stress omdat het aanbod van overheid en bedrijfsleven ontoereikend is, in het ergste geval staken zij om deze reden hun studie. Met als resultaat een studieschuld en geen diploma. Ondernemers ervaren op hun beurt een tekort aan (nieuwe) opgeleide medewerkers. De maatschappelijke stage is voor scholen niet verplicht. Het is een goede zaak dat scholieren kennis maken met maatschappelijke organisaties. Zo willen we dat jongeren ervaring opdoen door een bijdrage te leveren aan de samenleving en het werken in een (vrijwilligers)organisatie.

Kiezen voor vakmanschap op VMBO en MBO Onderwijs is de basis en leidend voor duurzame ontwikkelingen in de (kennis)economie. Nederland is steeds meer een kennisland. Om dit zo te houden, verder te ontwikkelen en te exporteren is het broodnodig dat ondernemers, onderwijs en overheid met elkaar optrekken. Het vakonderwijs (vmbo, mbo en hbo) speelt in de economische ontwikkeling van het kennisland de centrale rol en verdient het om optimale aandacht te krijgen. Het beroepsonderwijs is een stevig fundament onder onze samenleving en economie, waarin altijd behoefte blijft bestaan aan gekwalificeerde vakmensen. Daarom zijn meer mogelijkheden om leerlingen in de beroepspraktijk op te leiden van belang. Scholieren, maar ook leraren moeten de mogelijkheid hebben om stage te lopen in de beroepspraktijk.

Van belang is dat het praktijkonderwijs wordt afgerond met een diploma dat wordt herkend en erkend op de regionale arbeidsmarkt. Het stapelen van behaalde deelcertificaten in het mbo moet mogelijk zijn. Met de komst van steeds meer zzp'ers dreigt het opleiden voor technische beroepen bij het lokale MKB teloor te gaan met schadelijke effecten voor de economie. Zo blijven mbo-leerlingen in hun eigen regio het bedrijfsleven versterken. De overgang van het VMBO naar het MBO en van het MBO naar het HBO verdient meer aandacht, omdat deze overgang voor te veel jongeren te groot is. Een betere loopbaanoriëntatie en schakelprogramma's kunnen voorkomen dat zij achteropraken of voortijdig uitvallen. Ook steunen wij de zogeheten doorlopende vakmanschapsroutes, waarbij de VMBO- en MBO-opleiding tot en met de startkwalificatie in een doorlopende leerroute worden vormgegeven.

Ook proberen we jongeren op andere manieren te ondersteunen bij het inlopen van achterstanden, bijvoorbeeld door extra begeleiding te faciliteren.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- De gemeente biedt jongeren hulp bij het zoeken naar stageplekken.
- Samenwerking tussen regionale opleidingscentra en het bedrijfsleven verbeteren om jongeren aan een stageplek te helpen.
- Ontwikkelen van opleidingstrajecten voor de specifieke werkgelegenheid in de regio.
- Scholen stimuleren om scholieren kennis te laten maken met maatschappelijke organisaties.
- Ondersteunen van het kleinschalig beroepsonderwijs dat herkenbaar is voor leerlingen en goed aansluit op de vraag van werkgevers in de eigen regio.
- Bij regionale en lokale aanbestedingen moeten er meer mogelijkheden komen om opleidingsdoelstelling in te stellen. Dit om vakkennis lokaal en regionaal te behouden.

### *Schoolverzuim*

Nog steeds is in de gemeente sprake van een te hoog percentage van schoolverzuim en schooluitval. Het (preventief) aanpakken van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten verdient prioriteit. Een duurzame samenwerking in de aanpak van schoolverzuim tussen leerling, ouders, het onderwijs en leerplicht is nodig. Hierbij is van belang een vroegtijdig zicht op kwetsbare leerlingen en het bieden van de juiste (preventieve) ondersteuning op maat.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Met een preventieve aanpak gericht schoolverzuim aanpakken, en zoveel voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

### 3.3 Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk

Wij vinden het belangrijk dat iedere inwoner zich kan ontwikkelen via muziek, toneel of andere culturele vorming en toegang heeft tot plekken waar kunst en cultuur tot leven komen. Daarom is het belangrijk dat er laagdrempelige voorzieningen voor de beoefening van (amateur)kunst zijn en dat deze voorzieningen financieel worden ondersteund door de gemeente.

De gemeente faciliteert de samenwerking van verenigingen en onderwijsinstellingen om tot een gevarieerd cultuuraanbod te verzorgen voor jong en oud. Bijstandsgezinnen en gezinnen op de armoedegrens moeten ook deel kunnen nemen aan culturele activiteiten.

De gevolgen van corona voor de cultuursector zijn groot. We willen lokale kunst- en cultuur gezelschappen zo snel mogelijk op verantwoorde wijze weer verantwoord hun gang te laten gaan. Naast de door hen verzorgde lessen, repetities en bijeenkomsten dragen deze activiteiten ook bij het gemeenschapsgevoel en het verminderen van eenzaamheid.

Met een steunpakket cultuur in de gemeente kan een tegemoetkoming of overbrugging worden verzorgd om omzetschade bij zzp'ers en culturele instellingen tijdelijk te dekken. Het uitschrijven van opdrachten en prijsvragen voor realisatie van kunstwerken aan lokale kunstenaars biedt een goede mogelijkheid om hen te ondersteunen en te laten bloeien.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Een bezinning op de vraag of culturele instellingen in grote mate afhankelijk moeten zijn van gemeentelijke financiering.
- Stimuleren dat bijstandsgezinnen en gezinnen op de armoedegrens deelnemen aan culturele activiteiten, bijvoorbeeld door het gebruik van een kortingspas (bijvoorbeeld de Rotterdampas en het jeugdfonds sport en cultuur).
- Mogelijkheden van coronasteunpakket voor de cultuursector: onderzoeken of steunpakketten voor de cultuursector nodig en verantwoord zijn ten einde deze sector te revitaliseren. Denk hierbij aan korten op huurlasten.

## 4. Zorg voor elkaar

Het CDA streeft naar een samenleving waarin mensen zoveel als mogelijk mee kunnen doen, ongeacht geslacht, leeftijd, inkomen, migratieachtergrond en eventuele beperkingen. Het CDA Capelle zet in op een samenleving die een goede sociale verbondenheid kent met gebundelde inzet van vrijwilligers, mantelzorgers en professionals in een hecht netwerk. Goede zorg moet voor iedereen op redelijke afstand bereikbaar zijn en blijven. Vluchtelingen zijn en blijven welkom.

### 4.1 Sociale infrastructuur

Het CDA heeft aandacht voor de rol van vrijwilligers; deze groep heeft grote invloed op de leefbaarheid. De gemeente kan veel doen om het vrijwilligerswerk leuker en vooral ook makkelijker te maken.

Vijftig procent van de Capelse jongeren gaat buiten Capelle naar school.



**IN IEDERE WIJK EEN  
JONGERENVOORZIENING**

**ARJAN BENARD  
LIJST 7, NR. 4**



Om ook deze jongeren te bereiken zijn jongerenvoorzieningen in iedere wijk broodnodig. Voor het financieren van zowel bestaande als nieuwe jongerencentra is een herbezinning nodig op het bovenwijkse jongerencentrum Capsloc.

Te veel kinderen in Capelle groeien op in armoede. Deze armoede is vaak gerelateerd aan de schuldproblematiek van de ouders. Schulden zorgen vaak voor eenzaamheid. Het CDA wil actief de armoedebestrijding aanpakken. Dit betekent ook het zo veel mogelijk tegengaan van dakloosheid. Dakloosheid heeft ernstige sociale en psychische effecten voor de betrokkenen en vergroot de problemen en kosten voor de betrokkenen en samenleving.

Wij willen dat mensen met een beperking volledig meedoen in de samenleving. Basis hierbij is het VN-verdrag Handicap. De gemeente zoekt samen met hen en maatschappelijke organisaties, zoals de BGC, hoe dit mogelijk is, door hen zo vroeg mogelijk te betrekken bij op te stellen beleid zoals de Lokaal Inclusief Agenda.

De afgelopen jaren hebben onze raadsleden zich ingezet om mensen, (zorg)organisaties en, daar waar nodig, de gemeente zoveel mogelijk als bij elkaar te brengen. Wij blijven de komende periode het sociale domein nauwgezet monitoren: goede zorg en een goed vangnet staan voorop, wel tegen redelijke kosten, waarbij inwoners ook zelf verantwoordelijk zijn om aan een oplossing voor hun problemen te werken.

Elke wijk in Capelle heeft een wijk overlegplatform (WOP). Elke WOP heeft een zogenaamd 'wijkeleefbaarheidsbudget'. Dit geldt zet een WOP in om de wijk te verbeteren en de bewoners met elkaar te verbinden. Zo worden in veel wijken straat/buurtbarbecues gegeven en activiteiten voor jong en oud georganiseerd.



Wij willen de taken van de WOP verder uitbreiden, zodat een WOP zich nog meer voor de wijk kan inzetten en zichtbaarder wordt voor iedere Capellenaar.

## **Dit willen wij voor Capelle**

### *Wijkgerichte aanpak:*

- Wij gaan ons inzetten voor een betere vorm van samenwerking tussen de WOP, de gemeente en de buurtcentra.
- Jongerenvoorzieningen in elke wijk; een herbezinning is nodig op de rol en functie van Capsloc.

### *Zorg in de buurt*

- Op regionaal niveau werken we voor de zwaardere zorg samen met de buurgemeenten om samen te komen tot een volledig regionaal zorgaanbod.
- Dat wat lokaal is te organiseren, organiseren we lokaal, regionale zorg hoort regionaal georganiseerd te worden.
- In de wijk willen we dat de eerstelijnszorg zoveel samenwerkt met welzijnswijkteams. Daarbij zetten we in op continuïteit, het is nooit leuk om zorg nodig te hebben, maar iedere keer een andere zorgverlener maakt anoniem, een vertrouwd gezicht is belangrijk.

### *Mantelzorgers*

- Wij vergroten de mogelijkheden om af en toe op adem te komen door respijtzorg en dagopvang en maken de aanvraag daarvan eenvoudiger. Vervoer naar de dagopvang en de respijtzorg moet goed geregeld zijn met zo nodig hulp van deur tot deur.
- Meer aandacht voor jongeren die naast hun opleiding mantelzorg bieden.
- Rond de dag van de mantelzorg zetten wij mantelzorgers in het zonnetje in de vorm van een mantelzorgcompliment.



### *Geestelijke gezondheidszorg*

- Schrijnende situaties en verward gedrag op straat voorkomen door betere samenwerking tussen instellingen en maatschappelijke partners.
- Buurtbewoners kunnen 24 uur per dag terecht bij een centraal telefoonnummer als zij zich zorgen maken over een buurtgenoot.
- De coronacrisis heeft ook geestelijk zijn tol geëist bij mensen. Wij bieden inwoners zoveel mogelijk hulp en ondersteuning om de gevolgen te verwerken en het leven weer op te pakken.

### *Armoede, schulden en dakloosheid voorkomen*

- Streven naar een halvering van het aantal kinderen dat in armoede leeft in onze gemeente, mede door beter maatwerk aan te bieden, betere schuldregelingen en het verhogen van de bekendheid van deze regelingen.
- Voedselbanken en meubel- en kledingbanken helpen we waar we kunnen, zoals het vinden van goede, bereikbare huisvesting, ze moeten goed bereikbaar zijn.
- We willen voor de voedselbanken de mogelijkheid onderzoeken om in plaats van afhaalpunten supermarktachtige vormen van verstrekking op te richten.
- Voorkomen van dakloosheid door vroegtijdig en effectief inzetten van (schuld)hulpverleningstrajecten vroegtijdig en effectief worden ingezet. Hierbij moet sprake zijn van goede samenwerking tussen Welzijn Capelle en de gemeentelijke instanties (doorverwijsfunctie).

### *Minder validen*

- Sportvoorzieningen en openbare gebouwen moeten voor ieder goed toegankelijk zijn. Mensen met en zonder beperking moeten zoveel mogelijk samen kunnen sporten en bewegen.
- Voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen bij maatschappelijk belangrijke voorzieningen
- Het reguliere onderwijs moet aandacht hebben voor kinderen met een beperking en waar mogelijk passend onderwijs bieden.

### *Vrijwilligers*

- Verdere versoepeling van de regels voor subsidies en onkostenvergoedingen, onder meer door vermindering van de administratieve lasten.
- Verhoging van de jaarlijkse subsidie per vrijwilliger.
- Vrijwilligers vroegtijdig betrekken bij het opstellen van nieuw beleid.
- Iedere vrijwilligersorganisatie heeft een vast contactpersoon bij de gemeente.

### *Senioren & zorg*

Iedere fase van het leven is waardevol, ook als de laatste levensfase gepaard gaat met gebreken of gezondheidsklachten. Juist dan moeten we er voor senioren zijn met goede zorg, ondersteuning en aandacht voor zingevingsvragen. Kwaliteit van leven gaat over veel meer dan alleen de vraag wat medisch mogelijk is. Daarom is meer ruimte en tijd nodig voor het gesprek tussen senioren, hun familie en de mensen in de zorg over de vraag welke zorg het beste is.

Veel senioren en kwetsbaren lopen nu nog toeslagen mis, omdat ze niet weten voor welke regelingen ze in aanmerking komen. Een goede voorlichting over de bestaande regelingen in

begrijpelijk Nederlands is een eerste vereiste. Nu is het vaak lastig voor kinderen of anderen om namens hun ouders of kwetsbare medeburger aanvragen in te dienen. Dit moet makkelijker.

Waardevolle maatschappelijke initiatieven waarbij mensen zelf de zorg voor elkaar organiseren, verdienen extra ondersteuning en aandacht.

Op regionaal niveau moet over de gemeentelijke grenzen heen worden samengewerkt, om te zorgen dat het zorgaanbod in iedere regio past bij de zorgvraag en meer samenhang gaat vertonen. Die samenwerking komt niet vanzelf tot stand en vraagt om duidelijke regie en sturing in de regio door samenwerkende gemeenten, zorgkantoren en zorgverzekeraars, op basis van bewezen gemeenschappelijke interventies die vooral helpen om mensen hun zelfstandige leven te laten behouden (seniorenzorg) of herwinnen (ggz).

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Betere voorlichting over bestaande mogelijkheden om in aanmerking te komen voor toeslagen en andere vormen van financiële tegemoetkoming.
- We maken het makkelijker voor de eigen kinderen of anderen namens de senioren of kwetsbaren een aanvraag indienen.

### *Dierenwelzijn & biodiversiteit*

In Capelle hebben wij oog voor dierenwelzijn. Het CDA wil dat de gemeente bij het beheer van de openbare ruimte naar mogelijkheden zoekt om biodiversiteit te versterken. In overleg met bewoners, woningcorporaties en projectontwikkelaars worden plannen gemaakt en uitgevoerd die ervoor zorgen dat er in woonwijken en bedrijventerreinen meer vogels, vlinders en bijen kunnen leven. Bij (toekomstig) beleid wat raakvlak heeft met dierenwelzijn, wordt het onderwerp integraal mee wordt genomen. De nota Dierenwelzijn 2012-2015 is in eerste aanleg het uitgangspunt of wordt herzien.

Zolang er sprake is van een Voedselbank in Capelle mag een dierenvoedselbank niet ontbreken. Voor het CDA zou dit aan elkaar gekoppeld kunnen worden.

Voor de hond is beweging van groot belang voor zijn lichamelijke en geestelijke gezondheid. Voor het CDA geldt dat in iedere wijk voldoende veilige losloopgebieden aanwezig zijn. Op reguliere routes waar een opruimplicht geldt zijn voorzieningen om poepzakjes weg te gooien. Er wordt ingezet op handhaving om hondenpoepoverlast en loslopen op plekken waar dit niet is toegestaan te bestrijden.



**IN IEDERE WIJK VOLDOENDE EN VEILIGE LOSLOOPGEBIEDEN VOOR DE HONDEN**

**ALBERT CURVERS  
LIJST 7, NR. 5**



Nu de hondenbelasting als doelbelasting is afgeschaft dienen er voldoende middelen beschikbaar te zijn voor een veilig en beweegvriendelijk hondenbeleid. In kader van bijtincidenten of verontrustende signalen is er een laagdrempelig meldpunt.

Ruiters krijgen de ruimte in o.a. het Schollebos. In overleg met de ruiters wordt gekeken naar veilige routes. Wel is het CDA van mening dat paardenuitwerpselen niet thuishoren op voet- en fietspaden of op de rijbaan. De gemeente draagt zorg voor opvang van gevonden gezelschapsdieren en het afvoeren van kadavers op het land.

Toename van woningbouw en het gebruik van de buitenruimte vraagt ook om een goed welzijnsbeleid voor dieren en insecten in onze buurten, wijken of het Schollebos om biodiversiteit te behouden.

## 4.2 Veilig Thuis

Het CDA wil aandacht vragen voor kwetsbare jonge vrouwen en slachtoffers van huiselijk en/of seksueel geweld. Geweld hoort nergens thuis, zeker niet in je eigen huis, waar je veilig moet zijn en je veilig moet voelen om jezelf te kunnen zijn, te groeien en je te ontwikkelen.

Naast landelijke wetgeving rondom uitbuiting van vrouwen en een pooierverbod heeft ook de gemeente een verantwoordelijkheid om oplossingen met 'lokaal maatwerk' te bieden. Een harde aanpak is nodig, met name bij loverboys en mensenhandelaren.

Naast traumabehandeling, zelfverdediging is duurzame hulp voor de lange termijn nodig. Op jonge leeftijd is het nodig om weerbaarheidstrainingen en omgang met sociale media aan te bieden. Hoewel er geen exacte cijfers zijn, mogen we de problemen bij de leeftijdsgroep 0-18 jaar niet bagatelliseren. Het komt in elke gemeente voor, maar het kan lang verborgen blijven (achter de voordeur). Een effectieve aanpak vereist nauwe samenwerking tussen gemeenten, burgers, hulpverlening, politie en justitie. Samenwerking niet in de vorm van aanbestedingen, maar in de vorm van een integrale aanpak en financiering. Samenwerkingsafspraken is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente en Veilig Thuis.

### *Veilig Thuis meldpunt*

Het wordt een professionele norm om een melding te doen bij Veilig Thuis. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Melding geschiedt er vermoedens zijn van ernstig huiselijk geweld of ernstige kindermishandeling, door professionals vertaald in vermoedens van acute en structurele onveiligheid. De Rijksoverheid heeft gemeenten een brief gestuurd om hen in te lichten over de uitbreiding van de meldcode. De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Gemeenten, als wettelijk verantwoordelijke, dienen de meldcode in hun organisatie uit te breiden. Ook wordt verwacht dat gemeenten de verbeterde meldcode binnen de organisatie bekend maken en het gebruik ervan bevorderen.

### **Dit willen wij voor Capelle**

- Meedenken over wat de gemeente aan voorlichting over en preventie van huiselijk geweld kan doen.
- Monitoren of de gemeente effectief bezig is huiselijk geweld te bestrijden.
- Beoordelen of daadwerkelijk sprake is van een integrale gemeentelijke aanpak waarbij de veiligheidsketen goed samenwerkt met de hulpverleningsketen.
- Meedenken over hoe burgers een (grotere) rol kunnen spelen in preventie en vroege signalering van huiselijk geweld. En hoe ex-slachtoffers en ex-plegers een rol kunnen spelen in de strijd tegen huiselijk geweld.

- Het CDA bepleit maximale uitwisseling van gegevens bij meldingen om alle signalen gekoppeld te krijgen en effectief ingrijpen mogelijk te maken.
- We zetten in op het beschikbaar maken van traumascreening, passende hulp en ondersteuning en op de plegeraanpak. Daarnaast willen we dat scholen sneller geïnformeerd zijn na geweldsincidenten thuis, zodat zij waar nodig steun kunnen bieden aan het kind op school.

### 4.3 Migratie en participatie

Ons land heeft als open en welvarende samenleving - al van oudsher - een grote aantrekkingskracht op mensen van buiten. Het CDA biedt nu en in de toekomst vluchtelingen die in nood verkeren altijd hulp en bescherming. De toename van het aantal vluchtelingen en arbeidsmigranten leidt ook tot zorgen. De huidige aantallen lijken de spankracht van de samenleving te overstijgen. De zorgen over migratie en integratie leiden tot spanningen in de politiek en samenleving. Die spanningen ondermijnen de solidariteit en zetten het draagvlak voor nieuwkomers en vluchtelingen onder druk. Ons uitgangspunt blijft dat een menselijke en veilige huisvesting van vluchtelingen in onze gemeente nodig en mogelijk is.

Capelle aan den IJssel voldoet jaarlijks aan haar taakstelling ten aanzien van de huisvesting van statushouders. Met de keuze voor begeleiding van statushouders vanuit Welzijn Capelle is ook het inburgeringstraject, wat soms wat langer kan duren, geborgd. Eventueel extra taallessen kunnen, daar waar nodig bevonden, gefaciliteerd worden.

Voor het CDA is het vinden van werk in lijn met het welbevinden van de mensen, extra aandacht en inzet op taalonderricht en welkom voelen en meedoen in Capelle. De huizen en huiskamers van de wijk kunnen hier een rol inspeelen om dicht in de buurt activiteiten te organiseren.

Participatie van alle inwoners is belangrijk. In de nieuwe wet inburgering krijgen gemeenten een belangrijke rol. Nieuwkomers moeten snel mee kunnen doen in de samenleving. Vrijblijvendheid wordt losgelaten. Integratie start zo veel mogelijk vanaf de eerste dag met werk en het leren van de taal, en is meer dan nu gericht op wat een nieuwkomer nodig heeft om als volwaardig burger in onze samenleving mee te kunnen doen.

We streven ernaar dat iedereen een (passende) baan heeft of een opleiding volgt. Hierbij merken wij op dat vrouwelijke statushouders en oudkomers<sup>2</sup> vaak een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben. Maatschappelijke begeleiding is hierbij van belang. Dit moet leiden tot zelfredzaamheid. Veel begeleiding is informeel en wordt door vrijwilligers gedaan.

Als brede volkspartij hechten wij belang aan een samenleving waarin ieder mens gekend en erkend wordt. Arbeid moet voor eenieder toegankelijk zijn, ongeacht achtergrond. Ook voor de gemeentelijke organisatie zelf ligt hier een opdracht. Eigen medewerkers moeten bewust zijn van het streven van de gemeente naar een zo inclusief mogelijke arbeidsbeleid.

---

<sup>2</sup> Oudkomer is een vreemdeling tussen 16 en 65 jaar oud die: geen Nederlands paspoort heeft, minder dan 8 jaar in Nederland heeft gewoond toen hij/zij nog leerplichtig was; geen diploma's heeft waarop hij/zij kan laten zien dat hij/zij de Nederlandse taal en het Nederlands goed kent.

In het verlengde hiervan willen wij dat voor eenieder alle informatie en diensten op de gemeentelijke website gemakkelijk te lezen, te gebruiken en beter te vinden is. Daarom werkt de gemeente aan het verbeteren van de toegankelijkheid van de website zodat deze voldoet aan de overheidsstandaard Webrichtlijnen. Voor het CDA zou dit ook moeten gelden voor websites van belangrijke stakeholders zoals Welzijn Capelle, Sportief Capelle en de Bibliotheek.

### **Dit willen wij voor Capelle**

#### *Arbeidsmigranten & vluchtelingen*

- Handhaving op het aantal arbeidsmigranten in een eengezinswoning.
- Onderzoek verrichten naar de mogelijkheden tot tijdelijke huisvesting van onder meer arbeidsmigranten, vluchtelingen en Capellenaren die tijdelijk huisvesting nodig hebben.
- Vroegtijdig informeren en raadplegen van bewoners bij mogelijke huisvesting van vluchtelingen en arbeidsmigranten in een buurt; hiermee creëert de gemeente draagvlak.

#### *Inburgering*

- Integratie van arbeidsmigranten en vluchtelingen is belangrijk; wij zorgen dat deze groepen op de hoogte zijn van beschikbare taalcursussen, publieke voorzieningen en belangrijke regels die in Nederland gelden.
- Zorgdragen dat er voldoende betaalde krachten zijn om de maatschappelijke begeleiders te coachen en op te vangen. Zij zijn nodig om de vrijwilligers goed te laten functioneren.

#### *Inclusiviteit en anti-discriminatie*

- Wij willen blijven inzetten -samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties- op preventieve en positieve campagnes of projecten, op welk gebied dan ook, om uitsluiting en discriminatie te voorkomen.
- Wij willen dat de gemeente een voorbeeldfunctie vervult om als werkgever er zorg voor te dragen dat iedere potentiële sollicitant (ongeacht geslacht, achtergrond, geaardheid of beperking) zich uitgenodigd voelt om te reageren op een vacature.
- Iedere werknemer in dienst van de gemeente heeft een sociale en fysiek veilige werkomgeving.

## 4.4 Jeugdhulp en WMO

De overheveling van de jeugdhulp naar de gemeenten heeft de zorg toegankelijker gemaakt, maar ook veel duurder. We zien een wildgroei van nieuwe aanbieders die heel gemakkelijk veel geld verdienen aan de lichte zorg. Er is sprake van een toename van jongeren in de jeugdzorg. Hierdoor is de zwaardere zorg in de knel gekomen en is sprake van financiële druk op de gemeentelijke begroting. Hierdoor ontstaan tekorten en zijn bezuinigingen op andere noodzakelijke dingen nodig.

Over kinderen met jeugdhulp worden vaak belangrijke zorgbesluiten genomen. Hierbij ontbreekt het vaak aan een soort vertrouwenspersoon voor het kind uit de eigen omgeving, die mee kan beslissen over hetgeen goed is voor het kind.

Verder is de aandacht aan de continuïteit van zorg voor jongeren die 18 jaar worden nodig; voor deze groep gelden andere vormen van zorg en financieringsbronnen.

### Dit willen wij voor Capelle

- Een duidelijke afbakening tussen wat jeugdzorg is en wat valt onder gewone opvoeding.
- Professionals in onze wijken die zelf aan de slag gaan en weten wat nodig is voor onze inwoners, waarbij met name ingezet wordt op preventie.
- Meer samenwerking tussen jeugdzorg en passend onderwijs.
- Duidelijke afspraken met jeugdzorgaanbieders, huisartsen en andere verwijzers, waarbij beheersing van de uitgaven de nadrukkelijke aandacht heeft, maar niet leidend is. Zorgfraude, indien bewezen, tolereren wij niet.
- Stoppen met ingewikkelde aanbestedingen; wij streven naar langdurige contracten binnen de jeugdhulp en de WMO.
- Kinderen met jeugdhulp krijgen het recht om iemand uit hun eigen omgeving te betrekken bij belangrijke zorgbesluiten. Deze steunfiguur kan zijn een goede bekende, zoals een familielid, de buurman of de trainer van de voetbalclub.

### 4.5 Volksgezondheid

Zorg draait in eerste instantie om preventie en gezond leven, waarbij de gemeente, zorgverleners, zorgverzekeraars en zorgorganisaties samenwerken. In de visie van het CDA spelen sportverenigingen en scholen een belangrijke rol bij het preventiebeleid.



**NAAST BEWEGEN OOK INZET  
OP GEZONDE VOEDING**

**DEVIE BADLOE  
LIJST 7, NR. 3**



Ook actieve beweegprogramma's, het inzetten van vroegtijdig preventieprogramma's tegen roken en drugsgebruik en voorlichting over voeding zijn van belang. Sportaccommodaties moeten daarom veilig, goed bereikbaar zijn en voldoen aan de huidige tijd.

Sport zorgt ervoor dat mensen bewegen, maar het verbindt mensen ook. Obesitas onder jongeren moet zoveel mogelijk teruggedrongen worden.

Ook de strijd tegen eenzaamheid is onderdeel van een gezond leven. In onze gemeente voelen veel volwassenen zich eenzaam. Het sociale netwerk en de omgeving spelen een belangrijke rol om eenzaamheid tegen te gaan. Veel mensen hebben hulp nodig om een sociaal netwerk te creëren en onderhouden.

### Dit willen we voor Capelle

- Laagdrempelige sport- en bewegingsactiviteiten in de wijk aanbieden voor mensen die door armoede of andere belemmeringen weinig of niet sporten.
- Ieder kind moet een zwemdiploma kunnen halen en moet kunnen meedoen met een sportactiviteit.
- Samen met buurtcoaches en sportverenigingen inzetten op preventieprogramma's.
- Actief voorlichting geven op scholen over een gezonde leefstijl en voeding.
- Het versterken van verenigingen en meer voorzieningen voor sport en beweging in de openbare ruimte. Hierbij kan ook gedacht worden aan een combinatie van sport- en speelvoorzieningen.

## 5. Een duurzame economie

### 5.1 Urgentie

We merken het allemaal; het klimaat is aan het veranderen. Dit is het gevolg van de opwarming van de aarde, wat veroorzaakt wordt door menselijk handelen. Diverse wetenschappelijke rapporten geven aan dat deze klimaatveranderingen grote gevolgen hebben voor het leven op onze planeet. De laatste jaren hebben wij op internationaal niveau, met het Parijs klimaatakkoord, het Glasgow klimaatakkoord, alsook op nationaal niveau, de Energieagenda, plannen gezien die als doelstelling hebben dat de opwarming van de aarde onder de twee graden Celsius blijft. Als ons dat niet lukt, zal een groot deel van Nederland en ook Capelle (dat vlak bij het laagste punt van Nederland ligt) onder de zeespiegel verdwijnen. Ook wij in Capelle aan den IJssel zullen ons steentje bij moeten dragen aan de beperking van de klimaatverandering door onze stad geleidelijk schoner, groener en duurzamer te maken.

### 5.2 Onze inzet voor een duurzame economie

Om Capelle duurzamer te maken, zal iedereen bereid moeten zijn stappen te zetten; de gemeente, Inwoners, (maatschappelijke) organisaties, instellingen en bedrijven. Dat deze energietransitie geld gaat kosten is duidelijk. Samenwerking is hierbij het sleutelwoord. De gemeente Capelle zal hierin het voortouw moeten nemen met een integrale benadering van de vele vraagstukken en met een maximaal draagvlak van de samenleving. Lusten en lasten moeten daarbij goed verdeeld worden. Van belang is dat de inwoners die de noodzakelijke maatregelen niet kunnen betalen, hierin worden geholpen.

Dit betekent dat wij als Capelle aan den IJssel niet stil blijven staan, maar blijvend gaan werken aan de grote opgave die voor ons ligt. Om investeringen door anderen te bevorderen en mogelijk te maken, kan een duurzaamheidsfonds worden ingezet. Ook is het belangrijk dat er voldoende ambtelijke menskracht beschikbaar komt om het vele werk op dit gebied te verzetten.

Wij willen energiearmoede tegengaan. Wij zorgen er daarom voor dat extra uitgaven door maatregelen voor energiebesparing en isolatie van de woning voor mensen die dit niet kunnen dragen, betaalbaar worden gemaakt. Dit kan bijvoorbeeld door te werken met een (sociaal) krediet voor lagere en middeninkomens. Dit stelt hen in staat om hun (koop)woning te isoleren. Bij de sociale huurwoningen dient gekeken te worden naar de gevolgen van het gas af. Denk aan de noodzakelijke aanschaf van pannen voor elektrisch koken.

Steeds meer 'groepen' inwoners, (maatschappelijke) organisaties en bedrijven komen met goede voorstellen voor de verduurzamingsopgave. Dit moet gestimuleerd worden. Deze initiatiefnemers moeten hiervoor beloond en als voorbeeld gesteld worden. De gemeente moet duurzaamheidsinitiatieven op alle niveaus faciliteren. Met een gemeentelijke stimuleringsregeling, waarvan er al veel voorbeelden in ons land aanwezig zijn, kunnen inwoners eenvoudig geholpen worden om hun huizen te verduurzamen en daarmee hun energiekosten te verlagen. Kleinschalige lokale energie coöperaties vervullen een belangrijke rol in de verduurzamingsopgave. Het ontbreken van een startkapitaal of de grote rompslomp om een coöperatie op te richten, zijn vaak belemmeringen. Het is een belangrijke taak van de gemeente om deze belemmeringen te verkleinen

of zelfs helemaal weg te nemen. Een gemeentelijk energieloket kan hierin een belangrijke rol vervullen. Het Energie Collectief Capelle is ook een inwoners initiatief dat hierbij behulpzaam kan zijn. Wij willen zoveel mogelijk lokale kennis en inzet benutten. Veel inwoners van Capelle zijn bereid hun professionele kennis vrijwillig in te zetten voor hun eigen leefomgeving. Het is belangrijk dat de gemeente een manier vindt om hier goed gebruik te maken.

Het werken aan verduurzaming is een zoektocht naar nieuwe technieken en oplossingen. Om deze zoektocht mogelijk te maken willen wij proeftuinen starten om ondernemers, woningcorporaties en initiatieven uit de samenleving de mogelijkheid te bieden te experimenteren met duurzame projecten zoals energiepositief bouwen en energie- en warmteopwekprojecten. Ook proeftuinen om te experimenteren met (collectieve) koelingsprojecten als alternatief voor individuele airco's behoort tot de mogelijkheden.

Duurzaamheid en nabijheid zijn twee termen die bij elkaar passen en kunnen gestimuleerd worden door regionale inkoop door de gemeente. Het delen van kennis en ervaring over maatschappelijk verantwoord inkopen in de regio met lokale ondernemers, kan ervoor zorgen dat lokale opdrachtnemers weten hoe het werkt en in staat zijn om met een passend innovatief aanbod te komen, dat aansluit bij de behoefte van de gemeente. Deze inzet is gericht op vijf pijlers (zie 5.3).

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Om investeringen door anderen te bevorderen en mogelijk te maken, willen we dat er een duurzaamheidsfonds wordt ingericht.
- Voor mensen die de kosten van de energietransitie niet zelf kunnen dragen moet dit betaalbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld door te werken met een (sociaal) krediet voor lagere en middeninkomens en gemeentelijke stimuleringsregelingen.
- Gebruik maken van de vele inwoners van Capelle die bereid zijn hun professionele kennis vrijwillig in te zetten voor hun eigen leefomgeving (expertpanels)
- Proeftuinen starten om ondernemers, woningcorporaties en initiatieven uit de samenleving de mogelijkheid te bieden te experimenteren met duurzame projecten

### 5.3 Vijf pijlers van de energietransitie

De inzet van de gemeente Capelle zal gericht zijn op de 5 pijlers van de energietransitie, te weten energie besparen duurzame opwek, circulariteit, klimaatadaptatie en de warmtetransitie.

#### *a. Energie besparen*

Allereerst is het belangrijk dat wij er met elkaar voor zorgen dat we minder energie gaan gebruiken. Hierin heeft de gemeente een voorbeeldfunctie. We gaan het energiezuinig maken van ons maatschappelijk vastgoed (scholen, buurthuizen, verenigingsgebouwen en cultureel erfgoed) en bedrijventerreinen daarom actief aanpakken, waarbij de we partijen die hier een rol spelen willen ondersteunen en ontzorgen. Dit bespaart deze organisaties veel werk en leidt tot lagere energiekosten. Nieuwe scholen moeten energieneutraal gebouwd worden en worden voorzien van goede ventilatie. Van het bestaand vastgoed dat eigendom is van de gemeente wordt in beeld gebracht welke duurzaamheidsmaatregelen en -investeringen noodzakelijk zijn. Op basis van deze gegevens zal er een meerjarig vastgoed verduurzamingsplan moeten worden vastgesteld en uitgevoerd.



Duurzaam en klimaatneutraal bouwen of transformeren van woningen en bedrijven is de norm. Bij de uitgifte van bouw kavels of afgifte van vergunningen is het hanteren van een afdwingbaar duurzaamheidskader meer dan logisch.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Nieuwe scholen moeten energieneutraal gebouwd worden en worden voorzien van goede ventilatie.
- Ten behoeve van de verduurzaming van het bestaande vastgoed moet een meerjarig vastgoed verduurzamingsplan worden vastgesteld en uitgevoerd
- Bij de uitgifte van bouw kavels of afgifte van vergunningen worden afdwingbare duurzaamheidseisen gehanteerd.

#### *b. Duurzame opwekking*

Lokale energie opwekking komt de samenleving als geheel ten goede. Grootschalige opwekking van energie in Capelle is echter alleen mogelijk als dit met maximale inwonersparticipatie gepaard gaat. Dit begint met goed informeren en het gebruik maken van lokale expertise. Kleinschalige lokale energie coöperaties en lokale bedrijven worden hierbij dus actief betrokken. We vinden het belangrijk dat inwoners financieel kunnen deelnemen en streven naar 50% eigendom. Concreet betekent dit o.a. dat wij een coöperatie als Zonkracht Capelle blijvend willen ondersteunen met de groei van het aantal zonnedaken dat zij hun leden aan kunnen bieden.

Het opwekken van energie door middel van zon en wind kan grote invloed hebben op de ruimtelijke ordening van onze stad. We willen dat er bij keuzes voor duurzame opwekking door zon door de gemeente gebruik wordt gemaakt gaat worden van een zonneladder. Dit is een afwegingskader waarmee afgewogen kan worden in welke gewenste volgorde zonne-energie projecten toegepast kunnen worden. Het benutten van daken is bijvoorbeeld eerder aan de orde dan het benutten van kostbare grond. Voor nieuwe windmolens is in Capelle geen plaats. Wel moet het mogelijk zijn om te werken met mini windturbines op daken. Het meervoudig gebruik van schaarse grond is een belangrijke optie. Wij denken dan o.a. aan het overkappen van parkeerterreinen met zonnepanelen. Kansenlocaties hiervoor zijn Capelse Brug, De Terp of het Hoofdweggebied Capelle XL. Ook het combineren van elektriciteit voor gebouwen en het opladen van vervoersmiddelen is hiervan een goed voorbeeld. Ook dient gekeken te worden naar goede en slimme stallingsmogelijkheden voor (elektrische) fietsen of scooters bij o.a. winkelcentra of ov-punten.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Kleinschalige lokale energiecoöperaties en lokale bedrijven worden actief betrokken bij energieopwekking.
- Bij het verduurzamen van buurten en wijken heeft de gemeente de mogelijkheid gebruik te van de uitzonderingsmogelijkheid om te kiezen voor behoud en aanleg van gasnetten in de gemeente.
- Meervoudige duurzaamheid: schaarse grond wordt zo veel mogelijk dubbel gebruikt.

#### **Dit willen wij niet**

- Geen grote windmolens in Capelle.
- Inwoners niet dwingen om deel te nemen aan een collectieve energievoorziening, maar altijd een eigen keuze moeten kunnen maken

### c. Circulariteit

Voor een duurzaam Capelle is circulariteit belangrijk. Circulariteit gaat ervan uit dat ons afval de grondstof is voor nieuwe producten. Grondstoffen, onderdelen en producten worden na hun levensduur opnieuw ingezet waardoor de waarde behouden blijft. Dat betekent dat we zo min mogelijk weggooien en alles zoveel mogelijk hergebruiken.

Het CDA wil dat de gemeente circulariteit in Capelle helpt door bewustwording te creëren en verbinding tot stand te brengen tussen bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en lokale initiatieven die al met circulaire economie bezig zijn.

Een populaire vorm van circulariteit is de ruil- en deeleconomie. Steeds meer mensen zijn bereid om producten met elkaar te delen. Wij willen projecten voor circulaire wijken stimuleren. Auto of fiets delen of kijken naar alternatieve woonvormen zoals tiny houses, woongemeenschappen of meer generatiewoningen. Wij vinden dat kringloopwinkels, ruilwinkels en Repair Cafés in Capelle niet mogen ontbreken.

Korte ketens van het land naar het bord zijn duurzaam. Landbouwproducten uit de buurt zijn verser, vaak lekkerder en minder belastend voor het milieu. Daarom stimuleren wij winkeliers en consumenten om regionale producten op de markt te brengen en zo bij te dragen aan een sterke lokale en circulaire economie.

Voor de langere termijn kiezen wij voor meer flexibel bouwen. Dit houdt in dat steeds meer woningen en andere gebouwen aanpasbaar zijn in geval hun bestemming verandert. Demontage en hergebruik van materialen stimuleren en sloop voorkomen. Door circulair bouwen en het werken met uitneembare onderdelen aan te moedigen slaan we drie vliegen in een klap. We maken woningen van duurzaam materiaal, die relatief snel kunnen worden gebouwd of gedemonteerd en die geschikt zijn voor alle levensfasen.

De ambitie van de Rijksoverheid is groot. In 2025 mag er nog maar maximaal 30 kg restafval per inwoner per jaar zijn. Om deze ambitie waar te maken, zullen bewoners, ondernemers en organisatie moeten worden uitgedaagd om de hoeveelheid restafval terug te dringen. Dit kunnen we doen door goede voorbeelden uit te dragen, zodat onze inwoners geïnspireerd worden om ook aan de slag te gaan.

Ook de wereld van de afvalinzameling is volop in beweging. Dit maakt nieuwe keuzes mogelijk en misschien ook wel noodzakelijk. Wij willen een gemeente zijn die oog heeft voor optimale, duurzame en flexibele afvalinzameling. Aantrekkelijke, schone, veilige en (rolstoel)toegankelijke vuilopstelplaatsen die worden afgesloten om afvaltoerisme te voorkomen.



Betalen voor afval (Diftar) komt voor het CDA pas ter sprake als dit in geheel Capelle goed kan worden geregeld. Belangrijk gevolg van Diftar in andere gemeentes is, is dat er meer zwerfvuil komt. Hier moeten vooraf wel goede maatregelen tegen worden genomen, zoals strenge handhaving op overtredingen. Afvalscheiding is in principe een taak van de afvalverwerker, de Capellenaar wordt wel gevraagd zo veel mogelijk kleding, papier, glas, GFT en restafval te scheiden.

Zwerfafval en afval dat bij/naast de vuilcontainers is neergezet, is ook nu al een groot probleem in Capelle. Het zorgt voor een onverzorgd beeld, waar veel mensen zich aan ergeren. Ook is het slecht voor het milieu. Gelukkig zijn er steeds meer mensen die actief de straat op gaan om het zwerfafval op te ruimen.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Actieve sturing door de gemeente op minder zwerfafval door publiekscampagnes en de vrijwilligers die hier een rol voor zichzelf zien te belonen en waar mogelijk te ondersteunen.

#### *d. Klimaatadaptatie*

Klimaatadaptatie is de mate waarin we onze omgeving kunnen aanpassen aan klimaatverandering. Dit is nodig, omdat verandering van het klimaat zorgt voor een aantal problemen, bijvoorbeeld harde regenbuien die zorgen voor overstromingen, stenen van gebouwen houden warmte vast en zorgen voor hittestress en hittegolven die zorgen voor uitdroging van de natuur.

Meer groen in de wijk, bijvoorbeeld door groene daken zijn belangrijk. We weten dat meer bomen en meer groen leidt tot vermindering van de hittestress. Verdere onderzoeken zijn nodig naar de mogelijkheid om (met o.a. bomen, struiken of water) de hittestress in versteende wijken te verminderen, dit komt ook de biodiversiteit ten goede. In dit kader pleit het CDA voor strengere regels voor zowel gemeente als burger voor het kappen van bomen.

Opvang en hergebruik van regenwater is belangrijk. Om mensen hiervan bewust te maken zijn bewustwordingscampagnes voor het ontsteden van private tuinen en het toepassen van regentonnen nodig.



In de afgelopen jaren heeft de brandweer regelmatig uit moet rukken voor wateroverlast als gevolg van hevige regenbuien. In de wijk Middelwatering heeft de gemeente een nieuwe techniek toegepast om de wateroverlast te beperken door het onder de weg plaatsen van zogenaamde bufferblocks voor water. Dit is een nieuwe techniek die geëvalueerd wordt en bij bewezen succes ook kan worden toegepast op ander hotspots voor wateroverlast.

#### **Dit willen wij voor Capelle**

- Onderzoek verrichten naar de mogelijkheid om (met o.a. bomen, struiken of water) de hittestress in versteende wijken te verminderen,
- Een bewustwordingscampagne initiëren voor het ontsteden van private tuinen en het toepassen van regentonnen.
- Bij het beheer van de openbare ruimte zoekt de gemeente naar mogelijkheden om biodiversiteit te versterken. In overleg met bewoners, woningcorporaties en projectontwikkelaars worden plannen gemaakt en uitgevoerd die ervoor zorgen dat er in woonwijken en bedrijventerreinen meer vogels, vlinders en bijen kunnen leven.

*e. Warmtetransitie*

In 2050 moeten alle woningen in de gemeente van het aardgas af. Dat is een grote opgave. Hiervoor heeft de gemeente een Transitievisie Warmte opgesteld, waarin staat op welke wijze de gemeente dit vorm wil gaan geven.

Voordat tot uitvoering van deze transitievisie wordt overgegaan, wil het CDA dat er een zorgvuldige afweging gemaakt wordt voor en met onze inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties. Zij moeten bekend zijn met de warmtekaarten van hun buurten of wijken, welke regionale of lokale warmtebronnen ingezet kunnen worden, op welke plekken en tegen welke prijs. Zij moeten tijdig betrokken worden bij de planvorming. Deze planvorming moet een open en transparant proces zijn.

De ervaring leert wel dat het moeilijk is om inwoners te motiveren om mee te denken aan dit onderwerp. Uiteindelijk zal de gemeente wel zelf de verantwoordelijkheid moeten nemen om in 2050 van het gas af te zijn.

## Verantwoording

In de periode juli tot november 2021 heeft een commissie gewerkt het verkiezingsprogramma. Wij zijn dankbaar voor alle gesprekken en de input vanuit de Capelse CDA-leden en de samenleving. Deze input is geanalyseerd en verwerkt in dit programma, om aan te sluiten bij de specifieke noden en kansen in onze samenleving.

De commissie bedankt iedereen die tijd heeft gemaakt om een bijdrage te leveren. Het was ons een genoegen om op basis van christendemocratische uitgangspunten en de ervaringskennis in onze samenleving een relevant en scherp programma te schrijven. Onze vurige wens is dat na vaststelling door de ALV dit programma als appèl zijn mobiliserende uitwerking zal hebben en als kompas zal dienen voor een zo groot mogelijke CDA-fractie in de gemeenteraad van Capelle aan den IJssel in de periode 2022-2026.

## Contactgegevens CDA Capelle aan den IJssel

Email: [jolanda@cda-capelle.nl](mailto:jolanda@cda-capelle.nl)

Website: cda-capelle.nl: <https://www.cda.nl/zuid-holland/capelle-aan-den-ijssel>

Facebook: @CDACapelle: <https://www.facebook.com/CDACapelle>

Twitter: @CDACapelle: <https://twitter.com/CDACapelle>

Instagram: @CDACapelle: <https://www.instagram.com/cdacapelle>